

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Юридична техніка»
на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Публічне адміністрування»
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Орел Вікторія Анатоліївна

старший викладач закладу вищої освіти

Контактний телефон	+38(095) 56-45-694
Електронна адреса	saloviktoriya@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна/заочна http://pravo.puet.edu.ua/studinfo.php онлайн: електронною поштою, сб 10.00-12.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1767

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	полягає у засвоєнні студентами теоретико-прикладних знань про предмет, зміст, структуру, види та тенденції розвитку юридичної техніки; удосконаленні практичних вмінь та навичок застосування техніко-юридичного інструментарію при роботі з документами для забезпечення досконалості їх форми та змісту.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (денна ф.н.: лекції 18 год., практичні заняття 30 год., самостійна робота 42 год.; заочна ф.н.: лекції 8 год., семінарські заняття 12 год., самостійна робота 70 год.)
Форми та методи навчання	Лекційні та семінарські заняття в аудиторії з використанням інформаційних технологій, самостійна робота із джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою поза аудиторними заняттями Методи навчання - викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані студентами під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання, реферат(есе) за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських, передекзаменаційних індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; захист домашнього завдання; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Наявність знань з права, правових засад адміністративної діяльності
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Загальні компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології (ЗК05). 	<ul style="list-style-type: none"> уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (РН08)
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування (СК07). 	<ul style="list-style-type: none"> розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення (РН02).
<ul style="list-style-type: none"> здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування у сфері публічного управління та адміністрування (ДСК 12). 	<ul style="list-style-type: none"> інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у сфері публічного управління та адміністрування (ДРН 13).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Юридична техніка як галузь наукових знань і навчальна дисципліна. Техніка правотворчості		
Тема 1. Юридична техніка як галузь наукових знань і навчальна дисципліна	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти порівняльну таблицю «Історія юридичної техніки», у якій відобразити характерні ознаки юридичної техніки архаїчного права, феодального (помісного) права, канонічного (церковного) права, міського (поліцейського) права, гільдійського (цехового) права та торгового (купецького) права. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації визначити, як співвідносяться поняття «юридична техніка», «юридична технологія», «законодавча техніка», «нормопроектувальна техніка», «юридична стратегія», «юридичне планування» та виписати доктринальні дефініції цих понять до термінологічного словника із вказівкою на їх автора / авторів.
Тема 2. Поняття і сутність правотворчості	Відвідування лекційного заняття; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<ol style="list-style-type: none"> Звернувшись до статті 19 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Методичних рекомендацій щодо розроблення статуту територіальної громади (https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/391/Recommend.pdf) розробити проект преамбули та / або загального розділу статуту територіальної громади, жителем якої ви є. Ознайомитися із Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 р. № 1378 та відкрити на офіційному вебпорталі Верховної Ради України проект Закону про

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>публічні консультації № 4254 від 23.10.2020 р. (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=70235), проаналізувати супровідні документи до законопроекту (пояснювальну записку, Висновок Комітету з питань бюджету) та підготувати повідомлення на тему «Поняття, форми, функції та значення консультацій з громадськістю при розробці проєктів нормативно-правових актів».</p>
Тема 3. Законодавча техніка	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Відкрити на офіційному вебпорталі Верховної Ради України проєкт Закону про самоврядування медичних професій в Україні № 2445 від 14.11.2019 р. (https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/414) та ознайомитися з текстом законопроекту, а також зі змістом супровідних документів (порівняльною таблицею проєкту та Основ законодавства України про охорону здоров'я, пояснювальною запискою) та Висновком Головного науково-експертного управління Верховної Ради України. За зауваженням експертів положення проєкту про обов'язкове членство медичних працівників у органах професійного самоврядування не відповідає положенням Конституції України? <i>Яким саме? Які терміни і формулювання проєкту не відповідають вимогам правової визначеності? Якими є наслідки для законопроекту за наявності таких зауважень? Відповідь обґрунтуйте із посиланням на чинне законодавство.</i></p> <p>2. Звернувшись до положень розділу IV Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Положення про порядок роботи у Верховній Раді України із проєктами законів, постанов, інших актів Верховної Ради України, затвердженого розпорядженням Верховної Ради України № 428 від 26.05.2006 р. (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/428/06-%D1%80%D0%B3#Text), Довідника парламентаря 01. Основні аспекти законотворчого процесу (http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2017/01/Cover_Osnovni-aspekty_pp2_01.pdf) розробити структурно-логічну схему «Законодавча процедура».</p>
Тема 4. Правила формування змісту нормативно-правового акта	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Ознайомитися із текстом проєкту Закону про акціонерні товариства № 2493 від 25.11.2019 р., зі змістом супровідних документів (порівняльною таблицею до проєкту Закону), а також із висновком Головного наукового експертного управління на проєкт Закону (https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/405) та письмово підготувати відповіді на питання: <i>Якими є загальні та особливі логічні правила, які використовуються у правотворчості? Які наслідки порушення цих правил? Відповідь обґрунтувати з посиланням на Правила оформлення проєктів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації)</i> (https://radaprogram.org/sites/default/files/publications/r</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>ules_web.pdf).</p> <p>2. Ознайомитися із текстом проєкту Закону про саморегулювання господарської та професійної діяльності № 2613 від 17.12.2019 р., зі змістом супровідних матеріалів, що подаються із законопроектом, з висновком Головного наукового експертного управління (https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/405) та письмово підготувати відповіді на питання: <i>Які норми проєкту не відповідають вимогам визначеності, ясності і недвозначності? Які способи усунення недоліків законопроекту? Обґрунтувати відповідь з посиланням на Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5-пр/2005</i> (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-05#Text).</p>
Тема 5. Структурні та формальні (реквізитні) правила	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Звернувшись до офіційного вебпорталу Верховної Ради України обрати декілька законів та підзаконних нормативно-правових актів, які вас зацікавили (на вибір, не менше трьох). <i>Письмово визначити особливості структури кожного із обраних видів нормативно-правових актів. Як називаються їх структурні елементи?</i></p> <p>2. Розв'язати ситуаційне завдання: У Висновку Головного експертного управління Верховної Ради України на проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні» № 4298 від 30.10.2020 р. (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70293) була звернена увага розробників законопроекту на необхідність доопрацювання проєкту, переробки його структури, уніфікації нормативних приписів, забезпечення лаконічності тексту, уникнення повторень у тексті однакових приписів. Ознайомитися із текстом проєкту закону та з висловленими експертами зауваженнями. <i>Надати правову оцінку ситуації. Які структурні правила мають враховуватися під час розробки тексту законопроекту? Обґрунтувати відповідь із посиланням на Правила оформлення проєктів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації)</i> (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002451-06#Text).</p>
Тема 6. Юридична мова	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Відкрити на офіційному вебпорталі Верховної Ради України проєкт Закону про сільськогосподарську кооперацію № 0856 від 29.08.2019 р. (https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/2890) та ознайомитися із текстом законопроекту, а також зі змістом Зауважень Головного юридичного управління та Лінгвістичної експертизи. <i>Якими є зауваження експертів? Яке значення має проведення лінгвістичної експертизи для забезпечення якості законопроекту? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на Методичні рекомендації щодо проведення правової експертизи</i></p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>проектів нормативно-правових актів (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va041323-00#Text).</p> <p>2. Зайти на сайт «Центру законопроектних студій» та відкривши у вкладці «Розділи сайту» розділ «Лінгвістичний інструментарій законопроекування» ознайомитися зі статтею Н. В. Артикуці (http://lawdrafting.org/lingvistichnij-instrumentarij-zakonoproektuvannya/), <i>виписати «Золоті правила Трінга» та проілюструвати дотримання цих правил на прикладі конкретного закону (за вільним вибором студента).</i></p>
Тема 7. Юридична термінологія	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. На офіційному вебпорталі Верховної Ради України відкрити вкладку «Термінологія законодавства», ознайомитися із нормативними визначеннями терміну «управління ризиком» та письмово спробувати обґрунтувати різні підходи законодавця до дефініювання поняття. <i>Яке значення нормативних дефініцій? Якими є вимоги до термінології законопроекту? Відповідь обґрунтувати з посиланням на Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації)</i> (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002451-06#Text).</p> <p>2. Проаналізувавши норми-дефініції Бюджетного кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Податкового кодексу України, Цивільного кодексу України визначити кодекси, у яких поняття: (1) наводяться переліком у окремих статтях Закону, які стосуються визначення термінів (письмово вказавши такі статті); (2) визначаються в основному тексті статей під час викладення нормативного припису (навести письмово приклади закріплення норм-дефініцій у окремих статтях). <i>Наскільки вдало у кожному з конкретних випадків використані правила юридичної техніки? Відповідь обґрунтуйте.</i></p>
Тема 8. Юридичні конструкції	Відвідування лекційного заняття; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Звернувшись до праці Рудольфа фон Ерінга «Юридична техніка» (https://expert.kursksu.ru/wp-content/uploads/2019/02/Ihering_Yuridicheskaya_tekhnika.pdf) виписати закони юридичної конструкції у трактуванні вченого. <i>Якою є роль Рудольфа фон Ерінга у розробці вчення про юридичну конструкцію?</i></p> <p>2. Описати конструкцію будь-якого цивільно-правового договору (купівлі-продажу, міни, найму (оренди), дарування) за вибором, послідовно виокремлюючи такі елементи юридичної конструкції, як: сторони договору; предмет договору; права та обов'язки сторін; санкції за невиконання зобов'язань.</p>
Тема 9. Юридичні презумпції та фікції	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних	<p>1. Звернувшись до текстів Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Кримінального кодексу України (за вибором студента) знайти приклади презумпцій, зазначити статті, у яких такі презумпції описані, та охарактеризувати їх видо-приналежність (пряма чи непряма (опосередкована), заперечна чи незаперечна, матеріально-правова чи</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	завдань.	процесуально-правова). 2. Письмово навести по два приклади цивільно-правових, кримінально-правових та адміністративно-правових фікцій із посиланням на статті нормативно-правових актів.
Тема 10. Юридичні аксіоми та преюдиції	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Звернувшись до Цивільного процесуального кодексу України знайти та письмово вписати статті, у яких знайшли відображення такі правові аксіоми: «неможливо двічі пред'явити позов за однією справою», «позивач і відповідач доказують обставини, на які вони посилаються», «суд і суддів потрібно поважати», «нема судді без позивача», «рішення суду не повинно стосуватися тих, хто не брав участі у справі», «встановлення фактів і знання судом законів може бути оспорено у вищому суді». 2. Ознайомитися із Постановою Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 26.09.2018 р. № 295/10621/13-ц (https://reyestr.court.gov.ua/Review/77181170) та підготувати повідомлення на тему «Застосування правової аксіоми у практиці Верховного Суду».
Тема 11. Юридичні символи	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Звернувшись до положень Закону України «Про громадські об'єднання» (стаття 18), Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (стаття 23), Наказу Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи» (частина 2 розділу II) підготувати структурно-логічну схему «Процедура реєстрації символіки громадської організації». 2. Із позиції поліфункціональності правових символів письмово обґрунтувати, які функції виконують: (1) прапор, герб, гімн; (2) паспорт громадянина; (3) Конституція України.
Тема 12. Юридичні застереження	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Звернувшись до праці І. Д. Шутака «Юридична техніка: теорія правових застережень», інших рекомендованих джерел інформації письмово охарактеризувати основні форми нормативного вираження законодавчих застережень. 2. З'ясувавши зміст терміну «застереження» відповідно до Віденської конвенції про право міжнародних договорів та Закону України «Про міжнародні договори України» письмово навести три приклади застережень до міжнародних договорів.
Модуль 2. Техніка опублікування та систематизації нормативно-правових актів. Правореалізаційна, правозастосовна техніка і техніка тлумачення норм права		
Тема 13. Техніка опублікування нормативно-правових актів	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання	1. Закон України «Про освіту», прийнятий 5 вересня 2017 р., був опублікований у виданнях «Голосі України» 27 вересня 2017 р., «Відомостях Верховної Ради України» 29 вересня 2017 р., «Урядовому кур'єрі» 4 жовтня 2017 р. та «Офіційному віснику

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	навчальних та практичних завдань.	<p>України» 6 жовтня 2017 р. Відповідно до прикінцевих положень Закону України «Про освіту» «Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування». <i>Що буде вважатися днем офіційного опублікування? Як співвідносяться офіційне опублікування та офіційне оприлюднення нормативно-правового акту? Як пов'язані строк набрання чинності Законом із днем його опублікування? Відповідь обґрунтуйте із посиланням на Конституцію України та Закон України «Про Регламент Верховної Ради України».</i></p> <p>2. Звернувшись до Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Волосюк проти України» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_095#Text) та Рішення ЄСПЛ у справі «Полторацький проти України» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_838#Text) підготувати повідомлення «Значення офіційного оприлюднення законів для забезпечення прав і свобод громадян».</p>
Тема 14. Техніка систематизації юридичних документів	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. На основі рекомендованих джерел інформації та самостійного пошуку літератури проаналізувати історію підготовки одного із кодексів за вибором. <i>Скільки часу тривала його підготовка? Яким чином вона була організована? Які складнощі супроводжували процес кодифікації?</i></p> <p>2. Розв'язати ситуаційне завдання: В організації приймається значна кількість локальних нормативних актів. Друкованого періодичного видання в організації немає, в інформаційно-правових системах акти не розміщуються. Керівникам і працівникам потрібно мати уявлення про раніше прийняті акти з тих чи інших питань, оперативно вносити до них зміни в разі необхідності. <i>Яким чином ви б організували систематизацію правових актів у даній організації? Відповідь обґрунтуйте.</i></p>
Тема 15. Правореалізаційна і правозастосовна техніка	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Розв'язати ситуаційне завдання: При укладенні договору між українською та польською господарськими організаціями виникло питання про те, законодавство якої країни потрібно застосовувати при оформленні договору та визначенні юридичних наслідків можливого порушення зобов'язань сторонами. <i>Надайте консультацію, як вирішити дане питання за допомогою колізійних норм міжнародного приватного права.</i></p> <p>2. На сайті Єдиного державного реєстру судових рішень обрати судові рішення у цивільній справі, проаналізувати його на відповідність вимогам Постанови Пленуму Верховного суду України «Про судові рішення у цивільній справі» від 18 грудня 2009 р. № 14 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-09#Text) та письмово зазначити: реквізити документу; структурні елементи, із яких складається судове рішення; засоби, прийоми і правила юридичної техніки, які були використані.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 16. Техніка тлумачення норм права	Відвідування лекційного заняття; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. Розв'язати ситуаційне завдання: При розробці Розділу проекту Статуту об'єднаної територіальної громади, що стосувався прав, обов'язків та гарантій жителів територіальної громади з питань місцевого значення у членів робочої групи виникла суперечка з приводу того, який термін доцільно застосовувати: «член територіальної громади» чи «житель територіальної громади». Залучений до робочої групи юрист звернув увагу на те, що хоча законодавець оперує поняттям «член територіальної громади», однак нормативна дефініція відсутня. Частина членів робочої групи вважали, що вони самі можуть визначити, яке поняття доцільно застосовувати та зафіксувати його в Статуті, але юрист не погоджувався з цим, зауважуючи, що до повноважень органів місцевого самоврядування не належить тлумачення таких базових термінів. <i>Проаналізуйте ситуацію на відповідність вимогам чинного законодавства. Які ви знаєте види тлумачень? Який характер носитиме тлумачення поняття органом місцевого самоврядування? Який термін ви б порадили застосовувати та чому? Обґрунтуйте відповідь з посиланням на чинне законодавство.</i></p> <p>2. Розв'язати ситуаційне завдання: Для з'ясування значення положень закону були використані преамбула і пояснювальна записка, яка була подана як супровідний документ разом із законопроектом. <i>Що розуміють під способом тлумачення? Якими є способи тлумачення нормативно-правових актів? Який спосіб тлумачення був використаний? Відповідь обґрунтуйте.</i></p>
Тема 17. Правотворчі та правозастосовні помилки	Обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	<p>1. У Висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України на проєкт Закону про засади державної політики у сфері євроінтеграції № 1206 від 29.08.2019 р. (https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/1042) було звернено увагу на те, що чимало положень законопроекту мають декларативний характер, ряд положень не наповнені конкретним нормативним змістом, і не встановлюють права та обов'язки учасників відповідних суспільних відносин, деякі терміни і формулювання характеризуються відсутністю належної юридичної визначеності, мають ознаки оціночних понять, допускають довільне їх тлумачення? <i>Які правотворчі помилки мають місце? Які способи їх подолання? Яке значення у подоланні правотворчих помилок має правова експертиза проєкту нормативно-правового акту? Відповідь обґрунтуйте із посиланням на Методичні рекомендації щодо проведення правової експертизи проєктів нормативно-правових актів (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va041323-00#Text).</i></p> <p>2. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти порівняльну таблицю «Правотворчі, інтерпретаційні та правозастосовні помилки», у якій</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		відобразити види кожної з групи помилок та способи їх подолання.

Інформаційні джерела

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Офіційний вісник України. 2010. № 72/ 1. Ст. 2598.
2. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 р. № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
3. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
4. Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
5. Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації) / Апарат Верховної Ради України: рекомендації від 01.06.2006 р. Видання четверте, виправлене і доповнене. Київ, 2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002451-06#Text>
6. Про затвердження форми висновку юридичної служби міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів, місцевих державних адміністрацій за результатами проведення юридичної експертизи проекту нормативно-правового акта: наказ Міністерства юстиції України від 06.07.2011 р. № 1805/5. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0826-11>
7. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки: схвалено постановою колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 р. № 41. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0041323-00>
8. Ганич О. А. Правотворчість в державному управлінні [Текст]: навч. посіб. / О. А. Ганич, О. Л. Леонов; Держ. ВНЗ «Донец. нац. техн. ун-т». 2-ге вид., перероб. та допов. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. 414 с.
9. Калюжний Р. А. Наукові основи правотворчості та юридичної техніки [Текст]: курс лекцій / [Р. А. Калюжний, Л. О. Шапенко]; Нац. авіац. ун-т, Юрид. ф-т. Київ: Людмила, 2019. 73 с.
10. Манько Д. Г. Юридична техніка й технології [Текст]: курс лекцій / Манько Денис Григорович; Міжнар. гуманітар. ун-т, Каф. теорії та історії держави і права. Херсон: Грінь Д. С. [вид.], 2014. 191 с.
11. Юридична техніка: навч. посіб. / Шутак Ілля Дмитрович, Онищук Ігор Ігорович; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. академ. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. Івано-Франківськ: [б. в.], 2013. 495 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Юридична техніка: завдання для аудиторного тестування студентів заочної форми навчання / Г. В. Терела. URL: <http://10.0.0.34/>
- Юридична техніка: Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 281. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1767>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

- Політика щодо академічної доброчесності.

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczko-go-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobitnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatuv-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-12): обговорення теоретичного питання на практичному занятті (36 балів); тестування (6 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (12 балів); поточна модульна робота (11 балів)	65
Модуль 2 (теми 13-17): обговорення теоретичного питання на практичному занятті (15 балів); тестування (5 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	35
ПМК (залік)	
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти	10-30
	4. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	5. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («In-Jure»)	5-20

	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни